

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 254. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius04val-shoot-idm140034109308784/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

der oc martyre dem/ vunder oc døder dem met tungen/ men de bliffue redelige der offuer slagne paa panden/ at dem fand icke vederfarris mere i nogen tog enten lycke eller velfert. ||

21: Gud naadelige giffue at wi nu i denne tid/ der Tyrcken i
5 nermer oc nermer kommer til oss/ oc wi skulle møde hannem met saadanne Martyrhanser/ icke skulle faa och fornemme der aff stor oc woffueruindelig skade.

III.

At den Guds bespaattelse/ er en synd

10 mod den hellig Aands gandske Embede/ oc mod den tredie vor Christelige troes Artikel.

Joan: 14 **I**oannis 14/ 15 oc 16. Cap: udi den lange Predicken/ som vor Herre Christus haffde faat sine Disciple/ liddet før hand gick til sin død/ kommer hand mange
15 gonge den hellig Aand ihu/ loffuer oc tilfiger/ at hand vil sende hannem til sine Disciple/ taler oc predicker om hans Embede/ huad hand skal gøre oc vdrætte hoss dem/ som er/ at hand besønderlige skal være Spiritus veritatis/ sandheds Aand/ som skal føre oc lede dem oc alle som tro/ hen ind i al
20 sandhed oc gøre dem visse paa deris salighed/ mod al rædsel oc tuil/ oc at hand der til met skal være pignus hæreditatis/ det er/ den euige arffuis visse pant/ oc til en større visshed paa det euige liff skal hand altid bliffue hoss dem som tro och bo
1 Cor: 6 i dem/ som Paulus siger I. Corint. 6. Vide i icke at eders Liff
25 er den hellig Aands tempel/ som er i edet/ huilcken i haffue aff Gud.

26: Men effterdi nu dette er den hellig Aands Embede/ || som wi befende vdi vor tredie troes artikel/ oc hand hellig gør oss oc icke foraledider oss/ men gør oss visse oc icke wuisse om
30 vore synders forladelse/ hand gør oss en vis trost om det euige Liff/ oc kommer oss icke til at tuile/ da vil ieg derfaar lade de Guds bespaattere/ gaa til deris egen samuittighed oc stricke deris haand i deris egen Barm/ at de funde dog riste den Synd

her vd/ oc tage den i haanden/ oc see den vel offuer/ om det
 er ringe synd/ eller at mand tør icke acte megit at føre saadan
 Guds bespaattelse frem/ være sig enten met skent eller aluore
 och mod al den hellig Aands fortrøstning/ tilfaun och visshed
 huilcken de bande/ fordømme oc vonhellige/ oc til fordømmelse 5
 misbruge vor Herris Christi vunder/ blod/ død oc pine oc saa
 obenbarlige oc egen vilige sette dem op/ icke aleniste mod de-
 ris neste/ men oc saa mod den hellig Aand/ som de vil gøre
 til en løgnere/ i det at de formaledide den/ som den hellig Aand
 hellig gør/ de fordømme den/ som den hellig Aand trøster oc 10
 vis gør paa sin salighed/ Det vaare io synd stor nock/ oc end
 mere end stor/ at de dømte oc fordømte nogen mod Guds for-
 bud Matth 7. alligeuel at de icke ocsaa lenger hen forgrebe 11Matth 7
 dem paa den hellig Aand och sette sig op mod hannem til met/
 vil ieg giffue dem at betencke huad for en dom dem skal gaa 15
 offuer paa Dømedag/ der som de icke ville rette sig oc aff-
 lade.

De gamle forfædre haffue ladet sig være baade surt oc suart
 at beslutte oc vdlegge/ huad den synd mod den hellig Aand
 skal være for en synd/ huilcken der skal icke forladis/ huercken 20
 her eller der/ huor om Christus talede Mat: 12 Oc de haffue 11Matth: 12
 fast endrectelige besluttit/ at det skal være desperatio eller fi-
 nalis impoenitentia/ det er/ naar nogen || forherder sig i Syn- 21 3e
 den ind til Døden/ vden al bod oc bedring/ oc der effter al-
 delis fortuiler oc falder i mishaab/ det falder mand at være 25
 syndet mod den hellig Aand/ oc siige hannem emod/ i det/ at
 den hellig Aand gør Guds Naade store/ end Synden/ hand
 befaler ingen at tuile/ men trøster alle forsagde oc trøstløse/
 oc opretter dem igen/ mod fortuilelse/ men huor der affster
 Guds Naade fra sig selfue oc falder i fortuilelse mod den 30
 hellig Aands trøst/ hand straffer den hellig Aand for løgn/ oc
 synder mod hannem vden forladelse.

Men her aff vil ieg icke haffue besluttit/ at de Guds be-
 spaattere synde mod den hellig Aand/ ellers vilde det icke bliffue
 gaat met dem/ Thi al naade bleffue da affskaarit fra dem/ 35
 huilcken dem end nu staar oben faare/ der som de ville affstaa

oc rette oc bedre sig/ dog vil ieg det her vðaff tage oc beslutte/
om den Guds bespaattelse er icke end i sig selfue en synd mod
den hellig Åand/ da er hun dog i den maade en gruselig stor
oc forfæckelig Synd/ i det at de ønske andre faalck (huilcke
5 den hellig Åand trøstet/ helliggør og giffuer saligheds haab
mod al fortuilelse) saadan suaar fortuilelse oc enig fordøm-
melse och skilte dem aldelis vðaff fra Gud och hans naade/ oc
aldelis bortage oc til inted gøre vor Herres Christi blod/ vun-
10 der/ martyr/ oc derfaar om den bespaattelse er icke i sig self
en synd mod den hellig Åand/ da er hun dog alligeuel saadan
en synd der bander och ønsker andre faalck saadant/ mod
Gus ord/ naade och foriættelse. Men om Gud icke met rette
17 Matth: 7. effter vor Herres Christi dom Matth: 7 skender/ fordømmer
och formaledider paa Domme dag saadanne bespaattere som
18 3 v 15 saa fordømme oc formaledide andre faalck || det vil ieg stille
hen til deris egen samuittighed oc at betencke/ men ville de
icke nu betencke dem at fly oc sky derfaare/ rette oc bedre sig
oc aflade/ da maa de lade være indtil paa Dommedag/ de
faa da at see huem de haffue stuckit/ ved hues blod/ pine/
20 martyr oc død de haffue forit/ bandit och fordømt andre
faalck.

Jeg haffuer allerede tilforn sagt/ huad for en stor Synd
Jøderne haffue begangit paa vor Herre Christo/ der de førde
hannem til Kaarstet oc døden/ at Stenene reffnede/ Jorden
25 obnedis/ Solen miste sit skin/ oc saarhengit vdi Tempelen
reffs i sønder offuer saadan Synd/ wanseendis at de haffue
begaait saadan Synd/ aff deris vanuittighed.

Der som det er nu io saa/ da haffuer det icke flere ord eller
ydermere forklaring behoff/ men det er obenbarligt oc er icke
30 helder skiult faar de samme Guds bespaattere/ huad for en
gruselig Synd deris er der emod/ som paa ny igen bande/
skende/ saargøre/ martyre oc miurde ærens Herre megit sken-
deligere och iamerligere/ end det paa den tid er steet/ huad for
en straff der skal gaa offuer dem/ som det gør oc offuer dem
35 som det tilstedet/ offuer Øffrighed och Vnderdane/ det er læt
at begribe oc forstaa/ oc om ingen vil det betencke/ da kom-

mer Gud oss nu tilforn/ giffuer oss nock som tilfende/ met den
 gruselige torden oc liumild/ i dette aars begyndelse/ met saa
 mange forfæckelige tegn/ som er skeet mange tilhobe i denne
 tid/ huad hand vil gøre met oss/ oc huad hand haffuer sæt sig
 faar/ men det bliffuer der hoss/ som Christus sagde/ non cog- 5
 nouerunt/ donec venisset diluuium/ et sustulisset vniversos/
 mand vilde icke bekende sig/ ey helder legge det paa herte/
 indtil Vandfloden kom oc tog dem alle bort/ men vil mand
 end nu falde || Gud i hanss riss/ saa er det høytid/ at Øffrig- 10
 heden begynder veldelige at straffe saadan bespaattelse/
 før Gud selff ophøyer sit Suerd oc sit riss/ oc
 forderffuer baade Syrden oc
 Saaerne.

III.

At samme Guds bespaattelse/ er en 15
 Synd/ mod den hellige Daab/ och huad den mercker/ och at
 alle Guds bespaattere/ bliffue menedere mod Gud/ om
 det løffte och tilsaun som skede i Daaben.

LIge som den hellige Paulus Roma: 1. 2. oc 3. Cap: 20
 giffuer tilfende met mange ord/ oc Dauid beuiser oc 20
 saadant Psal: 51. Saa giffuer leyligheden sig met oss 21
 alle/ som wi ere fødte aff Eød oc blod/ at wi kunde icke vdsige
 Guds Loff oc priss/ met vor mund oc tunge/ men wi ere met
 vort herte/ tancker/ sind oc hu/ ia oc saa met alle Lemmer
 affuende fra Gud/ vndfangne oc fødte i synd oc leffue aldelis 25
 der vdi/ at vden ved Daaben er aldelis inted gaat vdi vort
 Eød/ at Gud haffuer icke mere aff oss end Siendskab/ forsmæ-
 delse/ alt vedermod/ oc wi haffue behaglighed/ løst oc vilie til
 alt det huad Gud er emod/ men der wi vaare saa aldelis af-
 faldne oc affdøde fra Gud/ gaff hand sig til oss vdi hans kære 30
 Søn/ oc i hannem anammede vor elendighed til sig/ oc haffuer
 gjort oss leffuende igen ved den gensødsel i Daaben/ at wi
 skulle nu leffue som ny Creatur/ oc tiene hannem al vor liffs